

Příloha č. 3

EUROREGION POMORAVÍ (EUPO)

Založení původního Euroregionu Pomoraví

Myšlenka založení Euroregionu na trojmezí států Rakouska, Slovenska a České republiky se zrodila mezi zástupci lokální samosprávy v Poysdorfu a Břeclavi mezi léty 1997 až 1999. Od počátku měla samosprávný charakter. Na základě jednání a konzultací podepsaly regiony Weinviertel (Rakousko), jižní Morava (Česká republika) a Záhorie (Slovensko) dne 1. prosince 1997 v Mistelbachu Deklaraci o rozvoji spolupráce,. Na Deklaraci navázala Dohoda o vytvoření přeshraničního sdružení Euroregion Pomoraví, podepsaná ve Skalici 23 června 1999, která mimo jiné definovala cíle EUPO, způsob jejich dosažení, orgány EUPO i zásady hospodaření. Formálně Euroregion Pomoraví jako třístranná entita nikdy nezanikl, ale fakticky nevykonává už více než 15 let žádnou činnost.

Obnovení Euroregionu Pomoraví

V současné době Euroregion Pomoraví nemá ve smyslu právních předpisů jednotlivých států právní subjektivitu. Vytvoří ho tři subjekty: Trnavský samosprávný kraj, Jihomoravský kraj a země Dolní Rakousko (jeho část Weinviertel). Členství krajů, obcí a dalších subjektů je vnitřní záležitostí každé ze stran a nevyžaduje souhlas ostatních partnerů. Všechny jeho orgány budou pracovat na základě příslušné národní legislativy. Cíle a rozsah spolupráce členů Euroregionu budou stanoveny v budoucí Rámcové dohodě o spolupráci. K nejvýznamnějším cílům by měla patřit podpora zájmů členů Euroregionu (obcí, kraje/země/župy a dalších subjektů, včetně neziskových organizací či občanských aktivit), které jsou v souladu s rozvojovými cíli regionu a také pomoc na regionální úrovni v oblastech, které jsou podporovány Evropskou unií.

Vize Euroregionu Pomoraví

Euroregion Pomoraví je místem, které se rozvíjí díky přeshraniční spolupráci mezi samosprávnými orgány, organizacemi a lidmi v každé oblasti lidského života. Díky tomu jeho obyvatelé využívají všech výhod a možností, které jim poskytuje poloha příhraničního území.

Prioritní oblasti

K uskutečnění vize je zapotřebí, aby se rozvíjela spolupráce především v následujících prioritních oblastech:

- reakce na klimatické změny, ochrana přírody a životního prostředí, ochrana čistoty ovzduší, odpadové hospodářství,
- výzkum a vývoj, inovace,
- vzdělávání, výchova, sport, kultura,
- udržitelné zemědělství a lesnictví,
- krizové řízení,
- zdravotnictví a sociální oblast,

- rozvoj malého a středního podnikání,
- hospodářství a digitalizace, kybernetická a informační bezpečnost,
- územní plánování a rozvoj regionů,
- cestovní ruch,
- doprava.

Postup

Nejpozději do konce roku 2021 bude podepsána Deklarace o rozvoji přeshraniční spolupráce euroregionu Pomoraví, která vyjádří úmysl rozvíjet společné zájmy institucionálního, ekonomického a kulturního charakteru a dále zájmy týkající se výměny zkušeností mezi všemi třemi partnery.

Do konce roku 2021 dojde k transformaci názvu Sdružení obcí a měst jižní Moravy na Euroregion Pomoraví s tím, že zůstane IČO, adresa a členská základna SOMJM. Od 1.1.2022 bude zřízena kancelář/sekretariát Euroregionu Pomoraví v Brně. (Zachování oficiální adresy pro ER Pomoraví – stejný jako adresa SOMJM – tj. Dominikánské náměstí 196/1, 60200 Brno, jakož i IČ: 65338081).

Do začátku roku 2022 budou připraveny stanovy a projekt organizační struktury. V první polovině roku 2022 proběhne v (zatím neurčeno) první zasedání Rady Euroregionu Pomoraví. Ve stejném roce Rada Euroregionu přijme první verzi Rámcové dohody o spolupráci, schválí akční plán a logo.

Přeshraniční spolupráci je zapotřebí systematicky podporovat a vytvářet pro její rozvoj vhodné podmínky

Euroregion Pomoraví proto hodlá maximálně využít všechny možnosti nového programového období EU 2021-2028 pro přípravu a realizaci společných přeshraničních projektů spolufinancovaných z fondů EU. V této souvislosti si budou všechny tři subjekty poskytovat vzájemnou podporu při hledání projektových partnerů.

Euroregion Pomoraví se chce plnohodnotně zapojit do naplnění Programových dokumentů, které jsou připravovány pro přeshraniční spolupráci mezi Českou republikou a Rakouskem a Českou republikou a Slovenskem pro období 2021-2028. Očekává se, že dané dokumenty budou projednány a schváleny ze strany Evropské komise nejpozději do konce roku 2021. Po schválení těchto základních dokumentů se Euroregion Pomoraví přihlásí o administraci Fondu malých projektů na česko-rakouské hranici a o personální účast v Monitorovacím výboru pro FMP na česko-slovenské hranici. Taky budou požadovány místa pro zástupce Euroregionu v tzv. velkých monitorovacích výborech Programu Interreg VI.A na česko-rakouské i česko-slovenské hranici. Euroregion Pomoraví bude usilovat o dominantní pozici v oblasti FMP při administraci, ale i rozhodování o financích určených pro česko-rakouské FMP. Ambicí bude taktéž na základě těsné spolupráce s Jihomoravským krajem koordinovat a tam kde to bude možné i žádat o financování tzv. velkých projektů Interreg VI A. V momentě, kdy bude zahájená diskuse o formátu a věcném naplnění tzv. přeshraničního ITI, chce být Euroregion důležitým (a možná klíčovým) partnerem při substantivních diskusích.

Vytváření podmínek pro rozvoj spolupráce

Přeshraniční spolupráce se ve většině případů nerozvíjí automaticky a jednoduše a je potřeba ji systematicky v území podporovat. Je úkolem především místních a regionálních samospráv vytvářet podmínky pro rozvoj spolupráce na svém území a podporovat konkrétní přeshraniční iniciativy přispívající k integraci přeshraničního regionu. Z dosavadních zkušeností vyplynulo, že je třeba koordinovat odlišné kompetence institucí. Základní filozofií existence Euroregionu Pomoraví je podpora rozvoj přeshraniční spolupráce na svém území. Od počátku se aktivity EUPO soustředí na vytváření vhodných podmínek pro přeshraniční spolupráci a její podporu realizovanou především prostřednictvím Fondu malých projektů.

Jaké jsou specifické cíle tohoto Fondu?

1. Vytváření a posilování přeshraničních vazeb mezi institucemi, sdruženími a obyvateli
2. Zajištění toku informací přes hranice
3. Vytváření platform pro spolupráci
4. Posilování stávající přeshraniční spolupráce prostřednictvím konkrétních projektů
5. Iniciace a podpora konkrétních nových projektů

Jaké jsou vhodné aktivity pro naplňování uvedených cílů?

Podpora fungování kooperačních struktur

Konference, semináře, workshopy, setkávání, atp.

Koordinace práce odborných i politických grémií (pracovní skupiny expertů)

Výměna informací a zkušeností

Vytváření společných stanovisek a pozic

Definice společných rozvojových priorit a jejich implementace (strategie a akční plány)

Podpora projektů

Jakým způsobem?

- Posilování stávající přeshraniční spolupráce prostřednictvím konkrétních projektů
- Iniciace a podpora konkrétních nových projektů
- Informační kampaně
- Informační akce a školení pro žadatele
- Asistence při přípravě projektů

Přeshraniční spolupráce přináší největší efekty, pokud se realizují konkrétní projekty s viditelnými výsledky. Dopady mají prospět společnému území. Proto mají být podporovány projekty velkých a zkušených institucí, ale také projekty malých žadatelů.

V jakém sledu budou tedy jednání či činnosti postupovat:

- Jednání SR SOMJM a odsouhlasení dokumentů pro změnu názvu SOMJM na ER Pomoraví – 27. 10. 2021 v 9 hod. v Hodoníně (*pozn. kvůli potřebě schválení v zastupitelstvech členských obcí bude jednání SR SOMJM zřejmě o měsíc posunuto*)
- Jednání VH SOMJM, schválení změny názvu a mandát pro sekretariát SOMJM pro další kroky do konce 2021 – 27. 10. 2021 v 9:45 hod. v Hodoníně (*pozn. kvůli potřebě schválení v zastupitelstvech členských obcí bude jednání SR SOMJM zřejmě o měsíc posunuto*)
- Zpracování dokumentů (listopad a prosinec 2021)
- Odeslání dvou dopisů s mini manuálem od náměstka hejtmana Zámečníka (1. na členské obce SOMJM, 2. ostatní obce JMK)
- Sekretariát SOMJM zpracuje návrh plánu činností 1. kvartálu roku 2022 do ustanovujícího zasedání ER Pomoraví
- Ustanovující zasedání ER Pomoraví – schvalování stanov, orgánů, sekretariátu apod. – nejpozději 31. 3. 2022